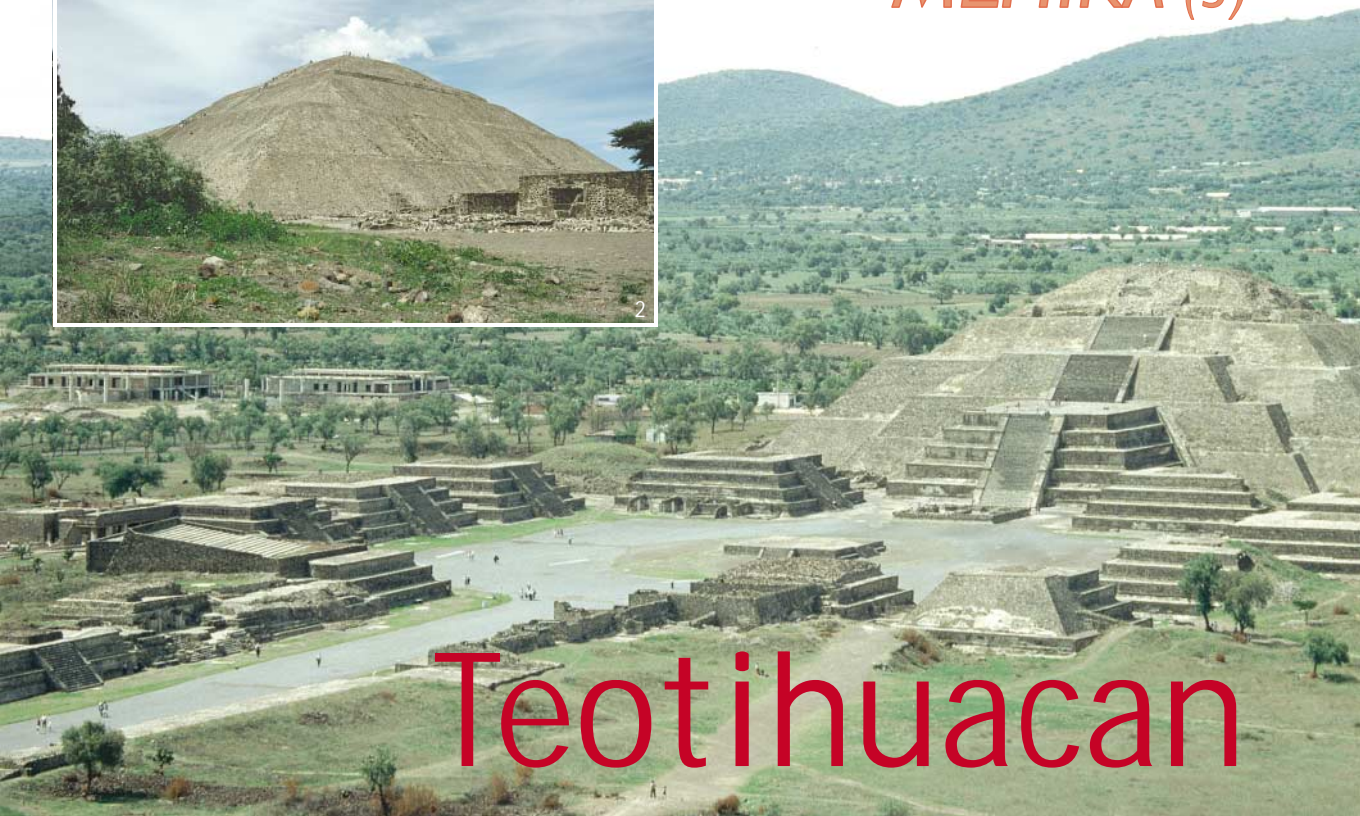

MEHIKA (3)

2

Teotihuacan

3

Noge so mi skoraj odpovedale. Strmim stopnicam, primernim le za košarkaše, ni videti konca. V steklenici imam samo še nekaj požirkov sparjene vode. Ko se skoraj priplazim na vrh piramide, se mi odpre veličasten pogled na ruševina starodavnega mesta Teotihuacan. Mesto so pred dvaindvajsetimi stoletji ustanovili ljudje, katerih ime je šlo v pozabo. O ljudstvu in njihovi kulturi ne vemo skoraj ničesar. Lepo ohranjeni templji, piramide in palače pričujejo o sijaju in slavi mesta. Njegovi prebivalci, njihova kultura in način življenja pa ostajajo zaviti v tančico skrivnosti.

1 - Piramida Sonca (1) - Piramida Lune zaključuje glavno ulico (2) - Pogled iz palače Quetzalpapalotla (3) - Pogled s piramide Sonca na neodkopano mesto (4) - Strme in visoke stopnice (5) - Kamnita ptica, ki bruha vodo (6) - Bog dežja Tlaloc (7)

Mehiška kotlina leži na nadmorski višini 2000 metrov, obdajajo pa jo s snegom pokriti vulkanski vrhovi. Pred prihodom krutih španskih osvajalcev leta 1519 so na osrednjemehiškem višavju cvetele številne civilizacije. Najpomembnejša središča so: Tula (Tolteki), Tenochtitlan (Azteki) in Teotihuacan.

Ime mesta pomeni kraj, kjer so ljudje postali bogovi. Teotihuacan (izg. teotihuacan) je bil mestna država, ki so jo vodili duhovniki. Središče mesta je imelo povsem sakralni značaj. V tem megapolisu, ki je bil stoletja prestolnica Srednje Amerike, je živelo več kot 125.000 ljudi. Ob osrednji mestni sveti ulici stojita piramida Sonca in piramida Lune. Sončeva je visoka 65 metrov, kar jo uvršča na drugo mesto na svetu (za Keopsovo piramido v Egiptu). Zgradili so jo verjetno v

drugem stoletju po Kr. iz opeke in zemlje, pokrili pa s kamnom in prodrom. Piramida je bila okrašena s svetlo pobarvano štukaturno oblogo. V notranjosti so našli hodnik in nekaj sob. V piramidi Lune pa so pred dvema letoma arheologi našli človeške kosti in ostanke darov bogovom. Izkopavanja in raziskovanja bodo v prihodnosti mogoče odkrila kaj več o civilizaciji Teotihuacan.

Tempelj, posvečen bogu Quetzalcoatl (izg. kecalkoatl) ob glavni ulici, so odkrili pred osemdesetimi leti. Piramidasto svetišče krasijo izklesane podobe Quetzalcoatla, boga v podobi pernate kače, ki so ga častile tudi druge ameriške civilizacije. Bog v podobi klopotae in dolgorepe pisane ptice quetzal je verjetno predstavljal zemeljsko vodovje. Drugi bog, upodobljen na templju, je Tlaloc.

Freska papagaja - Quetzalcoatl -
Cvetovi kaktusa - Prodajalec spominkov

Piramid niso gradili za grobnice, kot so zmotno mislili Azteki, ampak za svetišča, kjer so najvišji duhovniki vodili obrede v čast bogovom. Na podobnost z egiptovskimi piramidami kaže tudi dejstvo, da je največja piramida v Egiptu (Keopsova) povsem enakega tlorisa kot Piramida Sonca v Teotihuacanu. Nekateri sodobni zgodovinarji zato pravijo, da so piramide postavila bitja z drugih planetov. To me spominja na se eno zmoto Aztekov, ki so verjeli, da so Teotihuacan zgradili velikani.

Častili so ga kot boga dežja in nevihte v maski z izbuljenimi okroglimi očmi in leopardovimi čekani.

Pred piramido Lune stoji skuppek templjev in palač, poimenovan po mitološkem Quetzalpapalotlu, meščancu med quetzalom in metuljem. Kamnoseki so mu izdelali oči iz svetlečega obsidiana. Znotraj so dobro ohranjene pisane freske.

Središče mesta je ograjeno kot muzej na prostem. Kljub vstopnini pa so med obiskovalci številni prodajalci spominkov. Najraje ponujajo ročna del iz obsidiana, temnega vulkanskega stekla. Trda vulkanska kamnina je bila primerna za orodje in obredne nože, saj takrat kovin še niso poznali. Kovine so kasneje sicer uporabljali, a le za okrasje. Obsidian je bil neke vrste železo predkolumbijske Amerike. S pravilno obdelavo izdelki iz črnega obsidiana dobijo blesk z odtenki zelene barve. Naj-

bolj znani izdelki so obredni noži Aztekov, s katerimi so ljudem izrezovali srca, da so jih darovali bogovom.

Teotihuacan je propadel okrog leta 650 zaradi napadov nekega ljudstva s severa ali zaradi notranjih uporov. Mesto je bilo pozabljeno.

Ponovno so ga odkrili Azteki, ljudstvo, ki se je naselilo v mehiški kotlini. Prerokba je velela, naj se naselijo na mestu, kjer bodo našli na kaktusu orla s kačo v kljunu (ta prizor je še danes na mehiški zastavi).

Azteško cesarstvo s središčem v Tenocitlanu (današnjem Ciudadu de Mexico) je do prihoda belih kolonizatorjev obvladovalo vse mehiško višavje. V Teotihuacanu so videli delo velikanov. in templje ponovno namenili čaščenju bogov.

Kljub temu Cortesova vojska mesta ni opazila, tako da so piramide in templji ostali varno skriti pod gostim podrastjem, ki jih je ohranilo prihodnjim rodovom. Mesto so ponovno odnesli v drugi polovici devetnajstega stoletja in takoj začeli z izkopavanji. Zaradi napačne tehnike so arheologi nekaj templjev uničili, deslej pa so odkopali komaj desetino nekdanjega velemesta.

Prihodnjic: La Venta